บทที่ 2
แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ใช้อ้างอิงในการศึกษาเกี่ยวกับ การรับรู้และความเข้าใจต่อการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ 2550 ได้แก่

ทฤษฎีการรับรู้ ความเข้าใจ

ความหมายของการรับรู้

ทฤษฎีการรับรู้ (Perception Theory) กล่าวคือ การรับรู้ว่าเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ที่สำคัญของบุคคล เพราะการตอบสนองพฤติกรรมใดๆ จะขึ้นอยู่กับการรับรู้จากสภาพแวดล้อมของตนและความสามารถในการแปลความหมายของสภาพนั้นๆ ดังนั้นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจึงขึ้นอยู่กับปัจจัยการรับรู้และสิ่งเร้าที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งปัจจัยการรับรู้ประกอบด้วย ประสาทสัมผัสและปัจจัยทางจิตคือ ความรู้เดิม ความต้องการ และเจตคติ เป็นต้น การรับรู้จะประกอบด้วยกระบวนการสามด้านคือ การรับ สัมผัส การแปลความหมาย

ธัญชนก พิสุทธิ์รติการุณย์ (2551: 27) กล่าวว่า การรับรู้ (Perception) หมายถึง กระบวนการตีความหมายจากสิ่งที่เราพบเห็นในสิ่งแวดล้อม หรือแปลความหมายของมนุษย์ที่ได้จากความรู้สึกสัมผัสเมื่อสิ่งเร้ามากระทบประสาทสัมผัสทั้ง 5 ซึ่งประกอบด้วย การมองเห็นจากดวงตา การได้ยินจากหู การได้กลิ่นจากจมูก การชิมรสจากลิ้น และ การสัมผัสจากอวัยวะต่าง ๆ ทางร่างกาย โดยการจำแนกคัดเลือก วิเคราะห์ ด้วยระบบการทำงานของภาวะร่างกาย เทียบเคียงกับประสบการณ์เดิมในความทรงจำให้กลายเป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่มีความหมาย จดจำ ส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรม และนำไปใช้ในการรับรู้ต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สุรางค์ จันทร์เอม (2518: 107) ได้ให้ความหมายของการรับรู้ไว้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. การรับรู้ คือ การจัดระบบการรวบรวมและตีความหมายจากการสัมผัส

2. การรับรู้ คือ กระบวนการที่สิ่งมีชีวิตรับเอาเรื่องราวต่าง ๆ โดยอาศัยอวัยวะรับสัมผัสเป็นสื่อกลาง

3. การรับรู้ คือ กระบวนการที่เกิดขึ้นระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองสิ่งเร้า

กระบวนการรับรู้

สถิติ วงศ์สวรรค์ (2529: 105) ได้กล่าวถึงการรับรู้ไว้ว่า การรับรู้มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ การรับรู้ทำให้เกิดการเรียนรู้ ถ้าไม่มีการรับรู้แล้วการเรียนรู้จะเกิดขึ้นไม่ได้สังเกตได้จากกระบวนการดังนี้ สิ่งเร้า ประสาทสัมผัสกับสิ่งเร้า ตีความแล้วรู้ความหมายการรับรู้ เกิดสังเกตเป็นการเรียนรู้ มีความสำคัญต่อเจตคติ อารมณ์และแนวโน้มของพฤติกรรมเมื่อรับรู้แล้วย่อมเกิดความรู้สึกและมีอารมณ์พัฒนาเป็นเจตคติแล้วพฤติกรรมก็ตามมาในที่สุด ก่อให้เกิดแนวความคิดเชิงสร้างสรรค์ที่จะดำเนินการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง เลือกสรร และแยกแยะสิ่งเร้ารอบ ๆ ด้านโดยมีกระบวนการรับรู้ดังนี้

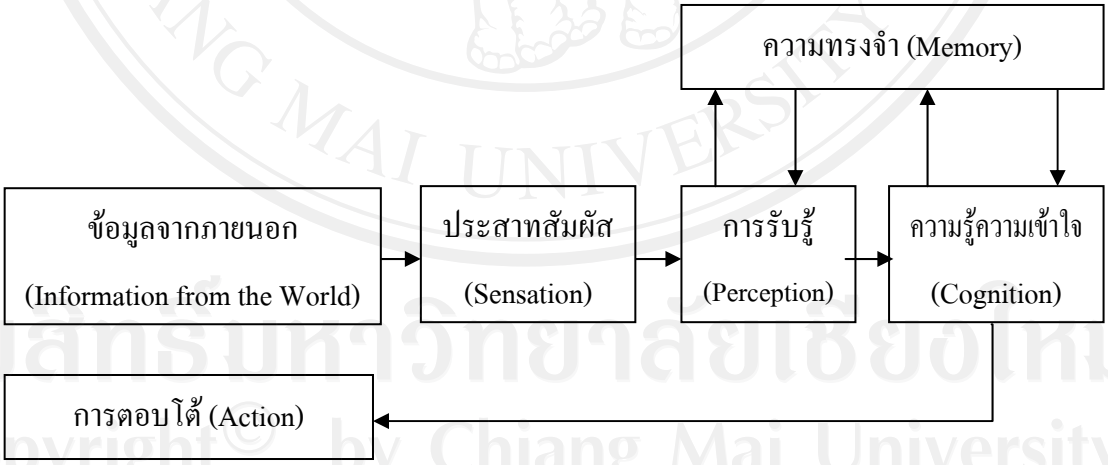

ภาพที่ 1 แสดงแบบจำลองกระบวนการรับรู้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

กมลรัตน์ หล้าสุวงศ์ (2527: 228-239) สรุปว่า การรับรู้แบ่งออกเป็น 4 ประการ คือ

1. การรับรู้ทางอารมณ์ หมายถึง การรับรู้ความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ

2. การรับรู้ลักษณะของบุคคลต้องอาศัยข้อมูลประกอบกัน

3. การรับรู้ลักษณะทางกายภาพ พฤติกรรม และคำบอกเล่า

4. การรับรู้ภาพพจน์ของกลุ่มบุคคล หมายถึง มโนภาพหรือมโนคติของสิ่งต่าง ๆ ตามที่บุคคลรับรู้เป็นภาพที่อยู่ในความคิดหรือจินตนาการของบุคคลและบุคคลสามารถบอกลักษณะของภาพเหล่านั้นให้ผู้อื่นทราบได้ด้วย

ความหมายของความเข้าใจ

ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความสามารถในการจับใจความ ได้แก่ การแปลตีความ และขยายความในเรื่องนั้น ผู้ที่มีความเข้าใจจะต้องรู้ความหมายและรายละเอียดของเรื่องนั้นสามารถอธิบายได้ด้วยตนเอง

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 16) ให้ความหมายของความเข้าใจว่า เป็นความสามารถในการสื่อสารความหมายของสิ่งที่เรียนรู้ โดยไม่จำเป็นต้องนำไปสัมพันธ์กับสิ่งอื่น ๆ ได้แก่

1. การแปลความ (Translation) สามารถสื่อความหมายของสิ่งที่เรียนรู้แล้ว โดยวิธีสื่อความหมายแบบอื่น ๆ เข้าใจความหมายของความรู้ที่ปรากฏในการสื่อความหมายแบบต่าง ๆ

2. การตีความ (Interpretation) สามารถอธิบายหรือสรุปความเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนรู้นั้น

3. การขยายความ (Extrapolation) สามารถพิจารณาถึงสิ่งที่นอกเหนือไปจากเรื่องที่เรียนรู้ทั้งด้านโอกาสที่จะนำไปใช้ ผลที่เกิดขึ้น แนวโน้มในโอกาสต่อไป

ดังนั้นจึงกล่าวสรุปได้ว่าการรับรู้คือ การแปลความ ของสิ่งที่ได้สัมผัสโดยผ่านกระบวนการแปลความหมายเพื่อให้เกิดความเข้าใจในสิ่งนั้นๆ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

แนวคิดของพฤติกรรม

ความหมายของพฤติกรรม

พฤติกรรมเป็นกิริยาอาการที่แสดงออกของสิ่งมีชีวิตในการตอบสนองต่อสิ่งเร้า ทั้งจากภายนอกและภายใน โดยรูปแบบของพฤติกรรมต่างๆ นั้นเป็นผลมาจากการทำงานร่วมกันของพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม

อารีย์ พันธ์มณี (2534, 15-16) ได้ให้ความหมายคำว่า พฤติกรรม (Behavior) ว่าหมายถึง กิจกรรม หรือการกระทำของอินทรีย์ ที่บุคคลสามารถสังเกตเห็นได้ รู้ได้ หรือใช้เครื่องมือวัดหรือตรวจสอบได้ พฤติกรรมแบ่งออกเป็น

1. พฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) เป็นพฤติกรรมที่สามารถมองเห็นสังเกตได้จากภายนอกมี 2 ลักษณะ คือ

1.1 พฤติกรรมแบบ Molar เป็นพฤติกรรมที่สังเกตเห็นด้วยตาเปล่า โดยไม่ต้องอาศัย เครื่องมือวัดและตรวจสอบ

1.2 พฤติกรรมแบบ Molecular เป็นพฤติกรรมที่ต้องอาศัย เครื่องช่วยในการสังเกตเช่น การไหลเวียนของโลหิต การเดินของหัวใจ

2. พฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) เป็นพฤติกรรมที่สามารถเห็นได้ชัดเจนด้วยตาแต่จำต้องใช้เครื่องมือวัดและตรวจสอบ พฤติกรรมภายใน คือ ความรู้สึก (Feeling) การรับรู้ (Perceiving) การจดจำ (Remembering) การคิด (Thinking) และการตัดสินใจ (Decision Making)

สุชา จันทร์เอม (2534, 1) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมว่า เป็นกิจกรรม หรือการกระทำต่าง ๆ ของสิ่งมีชีวิต ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. พฤติกรรมที่แสดงออกภายนอก (Overt Behavior) เป็นพฤติกรรมที่ผู้อื่นสังเกตเห็นได้ชัดเจน เช่น การหัวเราะ การร้องไห้ การเดิน การเคลื่อนไหวของร่างกายและอื่น ๆ

2. พฤติกรรมที่แสดงออกภายใน (Covert Behavior) อาจสังเกตยากต้องใช้เครื่องมือช่วยในการสังเกต เช่น การคิด การรับรู้ อารมณ์และอื่นๆ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

กระบวนการทางพฤติกรรม

วิมลสิทธิ์ หรยางกูร (2530) ได้กล่าวถึงกระบวนการทางพฤติกรรมไว้ว่า เป็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมกายภาพนั้น เกิดกระยวนการทางพฤติกรรม ที่แสดงถึงลักษณะเฉพาะทางพฤติกรรม อาจจำแนกขั้นตอนของกระบวนการทางพฤติกรรมตามลักษณะทางพฤติกรรมที่เด่นชัดและมีความเฉพาะพอต่อการจำแนกออกได้เป็น 3 กระบวนการย่อยดังนี้

1. กระบวนการรับรู้ (Perception) คือ กระบวนการที่รับข่าวสารจากสภาพแวดล้อมโดยผ่านทางระบบประสาทสัมผัส กระบวนการนี้จึงรวมการรู้สึก (Sensation) ด้วย

2. กระบวนการรู้ (Cognition) คือ กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางจิตที่รวมการเรียนรู้ การจำ การคิด กระบวนการทางจิตดังกล่าวย่อมรวมถึงการพัฒนาด้วย กระบวนการรู้จึงเป็นกระบวนการทางปัญญาพร้อมกันในกระบวนการรับรู้และกระบวนการรู้นี้ เกิดการตอบสนองทางด้านอารมณ์เกิดกระบวนการทางด้านอารมณ์ (Affect) ทั้งกระบวนการรับรู้ กระบวนการรู้และกระบวนการทางอารมณ์ เป็นพฤติกรรมภายใน (Covert Behavior)

3. กระบวนการเกิดพฤติกรรมในสภาพแวดล้อม (Spatial Behavior) คือ กระบวนการที่บุคคลมีพฤติกรรมเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมผ่านการกระทำเป็นที่สังเกตได้จากภายนอก เป็นพฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior)

การประเมินพฤติกรรม

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2543 : 61-62) กล่าวว่า การประเมินพฤติกรรมจะทำให้สามารถวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกทำให้เกิดความเข้าใจในพฤติกรรรม โดยวิธีการประเมินพฤติกรรมสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. วิธีการประเมินโดยตรง (Direct Methods of Assessment) เป็นวิธีที่สามารถบอกถึงลักษณะของพฤติกรรมโดยไม่ต้องผ่านกระบวนการตีความ ประกอบด้วย

1.1 การสังเกตพฤติกรรม (Observation)

1.2 การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของตนเอง (Self-Monitoring)

1.3 การวัดผลที่เกิดขึ้น (Measurement of Product)

1.4 การวัดทางสรีระ (Physiological Measures)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

2. วิธีการประเมินทางอ้อม (Indirect Methods of Assessment) เป็นวิธีที่ต้องผ่านกระบวนการตีความซึ่งต้องขึ้นอยู่กับความตรง (Validity) และความเที่ยง (Reliability) ประกอบด้วย

2.1 การสัมภาษณ์ (Interview)

2.2 การรวบรวมข้อมูลจากผู้อื่น (Information from other People)

2.3 การรายงานตนเอง (Self Report)

ดังนั้นจึงกล่าวสรุปได้ว่าพฤติกรรม เป็นการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมที่เข้ามากระตุ้นผ่านทางกระบวนการรับรู้และการเรียนรู้ที่ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อพฤติกรรม โดยแบ่งออกเป็นพฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) และพฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นการศึกษาพฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) ของผู้ใช้บริการร้านอินเทอร์เน็ตในอำเภอเมือง เชียงใหม่

รูปแบบการกระทำความผิดและบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 (พรเพชร วิชิตชลชัย, 2551)

มาตรา ๕ ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖ ผู้ใดล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะถ้านำมาตรการดังกล่าวไปเปิดเผยโดยมิชอบในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗ ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘ ผู้ใดกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อดักรับไว้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

นั้นมิได้มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ได้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐ ผู้ใดกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบ เพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับ ชะลอ ขัดขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑ ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๒ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๐

(๑) ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน ไม่ว่าความเสียหายนั้นจะเกิดขึ้นในทันทีหรือในภายหลังและไม่ว่าจะเกิดขึ้นพร้อมกันหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

(๒) เป็นการกระทำโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือการบริการสาธารณะ หรือเป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และ ปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตาม (๒) เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี

มาตรา ๑๓ ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

มาตรา ๑๔ ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

(๒) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(๓) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(๔) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(๕) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (๑)(๒) (๓) หรือ (๔)

มาตรา ๑๕ ผู้ให้บริการผู้ใดจงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๔ ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๔

มาตรา ๑๖ ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ ซึ่ง ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติมหรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด ทั้งนี้ โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เพื่อให้ง่ายแก่การเข้าใจได้จำแนกการกระทำความผิดและบทลงโทษตามมาตรต่าง ๆ แสดงไว้ดังนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 1 รูปแบบการกระทำความผิด

ตัวอย่าง รูปแบบการกระทำความผิด	ตัวอย่างผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัย (Information Security) & ความเสียหาย	ความผิด ตามมาตรา
สปายแวร์ (Spyware) **สนิฟเฟอร์ (Sniffer)**	การสอดแนมข้อมูลส่วนตัว การแอบดักฟัง packet	มาตรา ๕ เข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ มาตรา ๖ เปิดเผยมาตรการป้องกันระบบ มาตรา ๗ เข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ มาตรา ๘ ดักรับข้อมูลคอมพิวเตอร์
การใช้ชุดคำสั่งในทางมิชอบ **(Malicious Code) เช่น** **Viruses, Worms, Trojan Horses**	การตั้งเวลาให้โปรแกรมทำลายข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือระบบคอมพิวเตอร์ การทำให้ระบบคอมพิวเตอร์ทำงานผิดปกติไปจากเดิม หรือหยุดทำงาน (Denial of Service)	มาตรา ๙ รบกวน/ทำลาย ข้อมูลคอมพิวเตอร์ มาตรา ๑๐ รบกวน/ทำลาย ระบบคอมพิวเตอร์
สแปมมิ่ (Spamming)	รบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ตามปกติ อาจถึงขั้นทำให้เป็น Zombie	มาตรา ๑๑ การทำสแปมมิ่
การกระทำความผิดข้างต้น	ผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ หรือทางเศรษฐกิจความปลอดภัยสาธารณะ การบริการสาธารณะ	มาตรา ๑๒ เหตุฉกรรจ์ อันเกิดจากการกระทำข้างต้น
โปรแกรมเจาะระบบ **(hacking tools**	นำไปใช้เจาะระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อก่ออาชญากรรมรูปแบบต่างๆ	มาตรา ๑๓ การจำหน่ายหรือเผยแพร่ ชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์
การโพสต์กระทู้เท็จในเว็บบอร์ด	ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ ก่อให้ความตื่นตระหนกกับสังคม ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ก่อให้เกิดภาพอันลามก มีการส่งต่อข้อมูลที่เป็นความผิดข้างต้น	มาตรา ๑๔ การนำเข้าสู่ระบบ คอมพิวเตอร์ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ปลอม, เท็จ หรือไม่เหมาะสม หรือการ ส่งต่อข้อมูล (forward) นั้น
การโพสต์หรือนำเข้า **ข้อมูลคอมพิวเตอร์**	เป็นเครื่องมือหรือแพร่กระจาย ความเสียหายต่อบุคคลอื่น	มาตรา ๑๕ ความรับผิดฐานสนับสนุนการ กระทำความผิดของผู้ให้บริการ
การตัดต่อภาพ	ผู้ถูกกระทำถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรืออับอาย	มาตรา ๑๖ การตัดต่อภาพ เป็นเหตุให้ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรืออับอาย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2551) ได้จัดทำ “คู่มือการปฏิบัติแนะแนวทางการป้องกันเพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์” เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับวิธีการป้องกันไม่ให้กระทำผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ 2550 ซึ่งได้กล่าวถึงเจตนารมณ์ในการร่างพระราชบัญญัติ และผลกระทบของการประกาศใช้พระราชบัญญัติดังกล่าวทำให้มีปัญหาด้านการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานต่างๆ และได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนโดยวิธีการสัมภาษณ์สมาชิกในครัวเรือนตัวอย่างที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปครัวเรือนละ 1 คน เป็นจำนวน 5,800 คน ในระดับกรุงเทพฯ ภาค และทั่วประเทศ ในวันที่ 1 - 20 พฤษภาคม 2551 ได้ผลว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ทราบว่ามีพระราชบัญญัติ ส่วนคนที่ทราบว่ามีก็ยังไม่มีความเข้าใจในเนื้อหาของพระราชบัญญัติ โดยประชาชนมีความต้องการที่จะทราบข้อมูลและให้ทำการเผยแพร่ผ่านสื่อโทรทัศน์มากที่สุด

ลัดดาวัลย์ ภูติอนันต์ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “จริยธรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนนายร้อยตำรวจ รุ่นที่ 63 โรงเรียนนายร้อยตำรวจ” เป็นการศึกษาระดับจริยธรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนนายร้อยตำรวจ รุ่นที่ 63 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตโดย จำแนกตามอายุ สถานภาพก่อนเข้ารับการศึกษา ระดับการศึกษาก่อนเข้ารับการศึกษา ชั่วโมงการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ระยะเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ต วัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต และสถานที่ในการใช้อินเทอร์เน็ต โดยทฤษฎีหรือแนวคิดที่นำมาใช้ประกอบการศึกษาคือ โมเดลพฤติกรรม แนวคิดคุณธรรมและจริยธรรม แนวคิดจริยธรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งประชากรมี จำนวน 230 คน โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้วิธีการทางสถิติ ได้แก่ การหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าความสูงสุดของค่าเฉลี่ยและค่าความต่ำสุดของค่าเฉลี่ย ค่า f - test และ t – test ซึ่งสรุปได้ว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจรุ่นที่ 63 โรงเรียนนายร้อยตำรวจ มีจริยธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับดี จริยธรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนนายร้อยตำรวจดังกล่าวไม่สัมพันธ์กับอายุ สถานภาพและระดับการศึกษาก่อนเข้ารับการศึกษา ชั่วโมงการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ระยะเวลา วัตถุประสงค์ และสถานที่ในการใช้อินเทอร์เน็ตยังพบอีกว่า ระบบอินเทอร์เน็ตมีทั้งผลดีและผลเสียต่อผู้ใช้และต่อสังคม ปัจจุบันพฤติกรรมการใช้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

อินเทอร์เน็ตของวัยรุ่นส่วนใหญ่เป็นไปในทางที่ไม่มีสารประโยชน์ ดังนั้นจึงควรมีการสั่งสอน อบรม และปลูกฝังสิ่งที่ดีให้กับนักเรียนนายร้อยตำรวจเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญที่ทำให้บุคคลเหล่านั้นเป็นคนดีมีจริยธรรม และเมื่อมีจริยธรรมแล้วก็ทำให้มีความคิด และพฤติกรรมในเรื่องต่างๆ ไปในทางที่ถูกที่ควร เหมาะสมกับกาลเทศะ ไม่เฉพาะแต่เรื่องการใช้อินเทอร์เน็ตเท่านั้น แต่ยังรวมถึงจริยธรรมในเรื่องอื่นๆ ด้วย ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่ทุกคนเริ่มตั้งแต่ พ่อแม่ ผู้ปกครองครูอาจารย์ และผู้ใกล้ชิดที่จะต้องร่วมมือร่วมใจกันในการส่งเสริมและปลูกฝังสิ่งที่ดี เพื่อให้มีพัฒนาการทางจริยธรรม เพราะจริยธรรมของคนนั้นอยู่ในส่วนตนหรือ ซุปเปอร์อีโก้ ซึ่งได้รับการขัดเกลาจากสังคม และจะคอยควบคุมพฤติกรรมภายนอกของมนุษย์ให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ และค่านิยมของสังคม เพราะค่านิยมเป็นตัวชี้นำพฤติกรรม บุคคลจะสามารถตัดสินใจเลือกสิ่งที่มีความหมาย และคุณค่าสำหรับตน

องอาจ เทียนหิรัญ (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ : กำหนดฐานความผิดทางอาญาสำหรับการกระทำต่อคอมพิวเตอร์” เป็นการศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ โดยได้แบ่งรูปแบบการกระทำผิดต่อคอมพิวเตอร์ออกเป็น 6 รูปแบบได้แก่ การเข้าถึงคอมพิวเตอร์โดยปราศจากอำนาจ การดักข้อมูลคอมพิวเตอร์ การจารกรรมข้อมูลคอมพิวเตอร์ การทำให้เกิดความเสียหายต่อคอมพิวเตอร์ การปลอมข้อมูลคอมพิวเตอร์ และการฉ้อโกงทางคอมพิวเตอร์ โดยการศึกษาเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย และอนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ของประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ เยอรมัน โดยรัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้จัดสรรเงินจำนวน 800 ล้านเหรียญสหรัฐ เพื่อวิจัยเรื่องอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ในเรื่องเกี่ยวกับความปลอดภัยในเครือข่ายคอมพิวเตอร์และการก่อการร้ายในเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ซึ่งสหรัฐอเมริกายอมรับว่าอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ เป็นหนึ่งในปัญหาต่าง ๆ ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ส่วนประเทศอังกฤษ มีความเห็นกันว่า อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์เป็นเพียงการกระทำความผิดเดิมในรูปแบบใหม่เท่านั้น และกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่สามารถดำเนินคดีกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ได้ ดังนั้นเมื่อเกิดการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ จึงได้พยายามนำกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ไปปรับใช้กับความผิดที่เกิดขึ้น ทั้ง ๆ ที่กฎหมายไม่ครอบคลุมถึงความผิดในรูปแบบที่เกิดขึ้น ซึ่งในที่สุดจึงมีข้อสงสัยถึงความชอบธรรมในการใช้กฎหมายของศาล เช่น คดี Cox v. Riley เป็นคดีแรกที่ต้องเผชิญกับความลำบากเรื่องคำนิยามของคำว่า “ทรัพย์สิน” ที่จำเลยแย้งว่าโปรแกรม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

นั้นมิใช่ทรัพย์สินที่มีรูปร่างหน้าตามความหมายของกฎหมาย ทำให้ศาลตัดสินความผิดแก่จำเลยแค่เพียงทำลายบัตรพนักงาน แต่ไม่ได้พิจารณาถึงเจตนาที่เขามีความตั้งใจที่จะทำลายโปรแกรมด้วย และประเทศเยอรมัน เป็นประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายแบบซีวิลลอว์ เหมือนกับประเทศไทย โดยเยอรมันมีกฎหมายคุ้มครองทรัพย์สินซึ่งรวมถึงสิ่งที่จับต้องไม่ได้ ทรัพย์สินทางปัญญา ความลับเฉพาะเรื่องหรือวัตถุที่ไม่มีรูปร่าง แต่เมื่อปัญหาอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นทำให้จึงต้องมีการพิจารณาปรับปรุงกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ โดยเฉพาะการใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาสามารถสรุปได้เป็นแผนภูมิรูปภาพซึ่งแสดงถึงกับการรับรู้และความเข้าใจต่อการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ของผู้ใช้บริการร้านอินเทอร์เน็ต ในอำเภอเมือง เชียงใหม่ ดังแสดงในภาพที่ 3

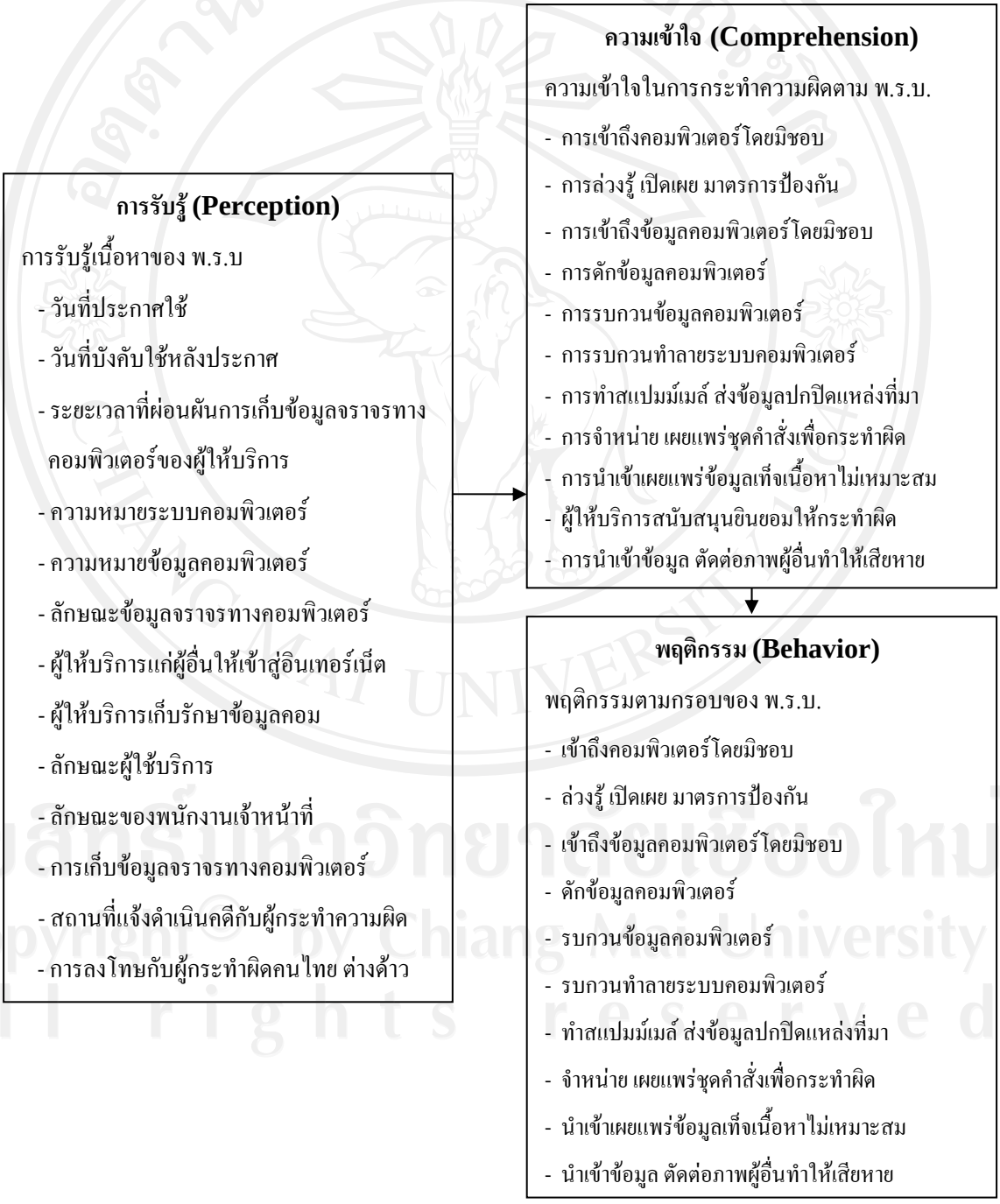

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

จากภาพที่ 1 แสดงถึงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาการรับรู้และความเข้าใจต่อการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ๒๕๕๐ ซึ่งส่วนของการรับรู้เกี่ยวกับ พ.ร.บ. และส่วนของความเข้าใจต่อการกระทำความผิด ได้อ้างอิงจาก พ.ร.บ. ในเนื้อหา และ ฐานความผิดโดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.2 ประสบการณ์การใช้คอมพิวเตอร์อินเทอร์เน็ต

1.3 ปัจจัยที่เลือกใช้บริการร้านอินเทอร์เน็ต

1.4 ลักษณะการใช้งาน

1.5 ระยะเวลาการใช้งานต่อครั้ง

1.6 สื่อที่ทำให้ทราบเกี่ยวกับ พ.ร.บ.

ส่วนที่ 2 การรับรู้เนื้อหาสาระและความเข้าใจการกระทำที่มีความผิดของพระราชบัญญัติ

2.1 การรับรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติ

2.1.1 วันที่ประกาศใช้

2.1.2 วันที่บังคับใช้หลังประกาศ

2.1.3 ระยะเวลาผ่อนผันการเก็บข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์

2.1.4 ความหมายระบบคอมพิวเตอร์

2.1.5 ความหมายข้อมูลคอมพิวเตอร์

2.1.6 ลักษณะข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์

2.1.7 ลักษณะผู้ให้บริการแก่ผู้อื่นให้เข้าสู่อินเทอร์เน็ต

2.1.8 ลักษณะผู้ให้บริการเก็บรักษาข้อมูลคอมพิวเตอร์

2.1.9 ลักษณะผู้ใช้บริการ

2.1.10 คุณสมบัติลักษณะของพนักงานเจ้าหน้าที่

2.1.11 การเก็บข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการ

2.1.12 สถานที่แจ้งดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด

2.1.13 การลงโทษกับผู้กระทำผิดคนไทย และคนต่างด้าว

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

2.2 ความเข้าใจต่อการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติ

2.2.1 การเข้าถึงคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ

2.3.2 การล่วงรู้เปิดเผยมาตรการป้องกัน

2.3.3 การเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ

2.3.4 การดักข้อมูลคอมพิวเตอร์

2.3.5 การรบกวนทำลายข้อมูลคอมพิวเตอร์

2.3.6 การรบกวนทำลายระบบคอมพิวเตอร์

2.3.7 การทำส่งสแปมม์ส่งข้อมูลปกปิดแหล่งที่มา

2.3.8 การจำหน่าย/เผยแพร่ชุดคำสั่ง

2.3.9 การนำเข้า การเผยแพร่ ข้อมูลเป็นเท็จเนื้อหาไม่เหมาะสม

2.3.10 ผู้ให้บริการสนับสนุนยินยอมให้มีการกระทำผิด

2.3.11 การการนำเข้าข้อมูล ส่งต่อ ตัดต่อภาพทำให้ผู้อื่นเกิดความเสียหาย

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของผู้ใช้บริการตามกรอบของพระราชบัญญัติในปัจจุบัน

3.1 พฤติกรรมปัจจุบันของผู้ใช้บริการในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตตามกรอบของ พ.ร.บ.

3.2.1 พฤติกรรมเข้าถึงคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ

3.3.2 พฤติกรรมล่วงรู้ เปิดเผย มาตรการป้องกัน

3.3.3 พฤติกรรมเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ

3.3.4 พฤติกรรมดักข้อมูลคอมพิวเตอร์

3.3.5 พฤติกรรมรบกวน ทำลายข้อมูลคอมพิวเตอร์

3.3.6 พฤติกรรมรบกวน ทำลายระบบคอมพิวเตอร์

3.3.7 พฤติกรรมทำส่งสแปมม์ส่งข้อมูลปกปิดแหล่งที่มา

2.3.8 พฤติกรรมจำหน่าย/เผยแพร่ชุดคำสั่ง

2.3.9 พฤติกรรมนำเข้า เผยแพร่ ข้อมูลเป็นเท็จ เนื้อหาไม่เหมาะสม

3.3.10 พฤติกรรมนำเข้าข้อมูล ตัดต่อภาพทำให้ผู้อื่นเกิดความเสียหาย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved